

DATAOMBUDSMANNENS BYRÅ

PERSONMATRIKLAR

Uppdaterad 27.07.2010

www.tietosuoja.fi

Innehåll

1. VAD ÄR EN PERSONMATRIKEL
2. FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR GRUNDANDE AV ETT PERSONMATRIKELREGISTER
3. VARIFRÅN FÅR MAN UPPGIFTER TILL EN MATRIKEL
4. VILKA UPPGIFTER FÅR SAMLAS TILL EN MATRIKEL
5. REGISTERBESKRIVNING
6. BETYDELSEN AV SAMTYCKE
7. INFORMERING OM BEHANDLINGEN AV PERSONUPPGIFTER
8. DEN REGISTRERADES FÖRBUDSRÄTT
9. UPPGIFTER SOM GÄLLER DÖDA

Vad är en personmatrikel

Med en personmatrikel avses enligt personuppgiftslagens 17 § 2 moment en publikation i vilken de registrerade är sammankopplade enligt yrke eller utbildning, medlemskap i ett arbets eller annat samfund, ställning eller prestationer inom kulturen, idrotten, näringslivet eller något annat samhällsområde eller annan jämförbar omständighet.

Med personuppgiftslagen avses att reglera bakgrundsregister som samlas för publicering. Således tillämpas på diverse sakkunnig- och dylika förteckningar som finns i datanätet inte bestämmelserna gällande personmatriklar om förteckningen inte är avsedd att bli publicerad så som det stadgas om tryckalster. Användningsändamålet för sådana förteckningar i datanätet är således inte det samma som för personmatriklar. De ifrågavarande förteckningarna är nog personregister men på dem tillämpas personuppgiftslagens allmänna bestämmelser och inte § 17. Huvudregeln är då att i ett öppet datanät får sättas uppgifter gällande en levande person endast med dennes samtycke.

Förutsättningarna för grundande av ett personmatrikelregister

Enligt huvudregeln förutsätter upprätthållandet av ett personregister ett klient-, tjänste-, arbets- eller annat dylikt förhållande mellan den registeransvarige och registrerade. Enligt ett undantag till denna bestämmelse får man till en personmatrikel, med stöd i den ovan nämnda 17 § 1 moment, samla personuppgifter **även om**

- personen som antecknas i registret inte har gett sitt samtycke eller
- det inte finns ett sakligt samband mellan den registeransvarige och registrerade (anknytningskravet som hör till registerföringens allmänna förutsättningar uppfylls inte)

Varifrån får man uppgifter till en matrikel

Vanligtvis påbörjas samlandet av uppgifter till en personmatrikel från basuppgifterna som fås från ett annat register (t.ex. läroverks arkiv eller befolkningsregistret). Den registeransvarige skickar dessa uppgifter till den registrerade för granskning och komplettering. Ifall den registrerade inte kompletterar sina uppgifter eller förbjuder användningen av dem, får den registeransvarige för matrikeln publicera dessa basuppgifter som sådana.

God registerföringsssed förutsätter att den huvudsakliga delen av uppgifterna i matrikelregistret samlas från personen själv. På så sätt kan man bäst försäkra sig om uppgifternas kvalitet och om att den registrerade inte vill utnyttja den förbuds rätt gällande användningen av sina uppgifter som lagen stadgar om.

Vilka uppgifter får samlas till en matrikel

Enligt personuppgiftslagens 17 § 1 moment får till ett personmatrikelregister samlas och sparas

- för registrets ändamål behövliga individualiseringsuppgifter om den registrerade och dess make samt den registrerades barn och föräldrar
- uppgifter gällande den förenande faktorn mellan de registrerade vilken är grunden till personmatrikeln
- kontaktuppgifter (personuppgiftslagens 17 §)

Behövliga individualiseringsuppgifter är enligt lagens förarbeten namn, födelsedatum och -plats, vigseltid, dödstid och -plats, ställning och yrke.

Registerbeskrivning

En i personuppgiftslagens 10 § avsedd registerbeskrivning som skall hållas tillgänglig för envar skall utarbetas för alla personregister. Ur beskrivningen skall framgå

- den registeransvarige jämte kontaktuppgifter
- personuppgifternas användningsändamål
- beskrivning över de registrerade samt
- beskrivning över de uppgifter som samlas i registret

Blanketter fås vid behov från dataombudsmannens byrå.

Betydelsen av samtycke

Användning av personmatrikelns uppgifter i internet förutsätter enligt utgångspunkten den registrerades samtycke.

Matrikelregistrets datainnehåll kan vara mer omfattande än det ovan anförda eller så kan man spara i matrikelregistret s.k. *känsliga uppgifter endast med den registrerades uttryckliga samtycke*. De känsliga uppgifterna finns uppräknade i personuppgiftslagen.

Sådana uppgifter är t.ex. uppgifter som beskriver politisk uppfattning eller religiös övertygelse, brottslig gärning eller straff, medlemskap i ett fackförbund, hälsotillstånd samt ras eller etniskt ursprung.

Dessutom är det skäl att minnas att även om behandling av personbeteckning med den registrerades uttryckliga samtycke är möjligt enligt lag, så skall personbeteckningen inte användas i personmatriklar eller andra publikationer.

Informeringsplikt om behandlingen av personuppgifter

Enligt personuppgiftslagens 24 § är den registeransvarige skyldig att sörja för att den registrerade får information om behandlingen av uppgifter gällande denne själv. Från denna s.k. informeringsplikt kan göras undantag endast om givandet av informationen till den registrerade är

- omöjligt eller
- kräver oskäligt besvär eller
- orsakar betydlig skada eller olägenhet.

Som faktorer som påverkar bedömningen nämner lagens förarbeten mängden registrerade och åldern av de behandlade uppgifterna.

Den registrerades förbuds rätt

I personuppgiftslagens 30 § ges den registrerade rätten att förbjuda behandlingen av personuppgifter som gäller denne själv, för bl.a. personmatriklar. Användningen av förbuds rätten är möjlig i två skeden. Förbudet kan meddelas

- när som helst till vilken registeransvarig som helst, som möjligtvis utlämnar dina uppgifter för personmatriklar (t.ex. föreningar som publicerar matriklar, arbetsgivare, läroverk eller befolkningregistret) eller
- i det skede då den matrikelregisteransvarige i enlighet med 24 § meddelar den registrerade om sparandet av uppgifter gällande denne.

Uppgifter gällande döda personer

I personuppgiftslagen finns inga uttryckliga bestämmelser om behandlingen av döda personers personuppgifter. Enligt den tidigare tillämpningspraxisen kan man anse att lagen också gäller döda personer.

Eftersom användningen av informeringen och förbuds rätten naturligtvis inte kommer i fråga, blir förverkligandet av integritetsskyddet i praktiken beroende på den döda, registrerade personens rättsinnehavares åtgärder. Om det är möjligt att att den registrerades rättsinnehavares integritetsskydd skulle lida är det skäl att förhålla sig kritiskt till registrerandet av döda personers uppgifter.